

כל גגות פרק תשיעי עירובין

צד.

עין משפט נר מצוה

כ א מיי פ"ג מהלכות
עירובין הלכה כה סמנ
לפון סה עוש"ע ח"ה סי'
שע"ע סעיף ב':
כא ב טור ש"ע ע"ט וסי'
שס"א סעיף ב':

רבינו הנואל

והא דרב לא איחמר
בפירוש אלא מללא. דרב
ושמואל הוו יתבי בחצר
נפל גורא דביני בני,
אמר שמואל אייתי גלימא
נגורו ביה משום צניעותא
דשרי לטלטולי בכולה עד
מקום גורא. אהררניו רב
לאפיה. דלא לימרו הדר
ביה רב משמעתיה דהוה
אסי. ולא אמר להו ולא
מדי. דאתר שמואל הוה.
ואמר שמואל אי קפיד
אבא (שיקלו) [שקילו]
מדייניה קטרו ביה האי
גלימא. מתי, חצרי
שנפרצה לרשות הרבים
המכניס מתוכה לרשות
הרבים וכו'. ואקשינן וכו'
[ס"ל] לרי אליעזר משום
דנפרצה לרשות הרבים.
הריא לה רשות הרבים.
ופרקין אין ר אליעזר
לעצמיה דכיון שעוברין
ושבין רבים בתוכה
הריא כתיב, דתניא ר'
יהודה אומר משום ר'
אליעזר רבים שברירו דרך
לעצמן מה שברירו בירור,
ואוקמה כשארדה להן
דרך באותה חצר, ועל
מקום מחיצה מחלוקת.
איבעית אימא בצדיי הרי'
פליגי, ר' אליעזר סבר
כצדי רשות הרבים כרשות
הרבים חזר. והאי חצר
כיון שנפרצה לרשות
הרבים וכו'. דרסי לה
כצדי רשות הרבים הוא,
ורבנן אמרי לאון כריה'
דמי. ואמאי לא פליגי
בצדיי רשות דעלמא.
[ד]לא יחמא כי פליגי רבנן
עליה דר' אליעזר ואמרי
לאו כרשות הרבים דמי
אלא היכא דאיכא גיפופי,
פי' גיפופי שנתאי כפסין
וכתבליס קטנים שנושנין
שלא [יתחברו] [יתחברו]
אבל היכא
דליכא גיפופי לא, קא
שטעטן לן חצר זו שנפרצה
דליה לה גיפופי. ואקשינן
והא מתוכה לרשות הרבים
קתני, מכלל דאית לה
גיפופי, דאי לית לה
גיפופי מאין לה תוך.
ופרקין לעולם לית לה
גיפופי ולית לה תוך,
אייתי דאמרו רבנן מתוכה
אמר ר' אליעזר נמי
מתוכה. ואקשינן והיכי
מהדרי ליה רבנן מתוכה
והוא לא אמר מתוכה.
ופרקין הכי קאמרו ליה
רבנן מי מדי מדי
דהיא דטילטל מתוכה
לרשות הרבים דפטור
מפני שהיא ככרמלית
צדיי רשות הרבים לא
שנא. ור' אליעזר התם
בחצר (ה) דרסי לה רבים,
הכא בצדיי רשות הרבים
דאית ליה גיפופי לא
דאית ליה רבים, מתי,
חצרי שנפרצה משתי
רוחותיה וכן בית כו'.
ואוקמה רב בשנפרצה
מב' רוחותיה ב'י אמות

ואיבעית אימא בצדיי רה"ר פליגי. ולא מיירי באצדה להם
דכן: **ולפיכך בצדיי רה"ר דעלמא.** ואם
תאמר דילמא דוקא הכא פליגי משום דמקום מחיצה שלו ואורי'
דסתם צדי רשות הרבים הם שלו שרגיל אדם להיות כונס תוך
שלו וכוונה: **אבל היבא דריבא**

חיפופי מודו ליה קא משמע אן.
משמע דרי"א איירי דליכא חיפופי
והקשה ריב"א דצפרק קמא דשבת
(דף א.) אמרין מתקיף לה רב אחא
צריה דרב איקא אימר דשמעת ליה
לרי"א היכא דליכא חיפופי היכא דליכא
חיפופי מי שמעת ליה וי"ל דסוגיא
דהכא כרב פפא דהתם:

מאי שנא מרוח אחת דאמר פתחא
הוא. ואם תאמר נמרוח
אחת שפ"ג דפרון מרובה אמרין
צפ"ק (דף י.) דניתת צפס ד' או
צשני משהוין לכאן ולכאן אכל צשני
רומות לא משתרי צשני דג' מחילות
לאורי' (ה) וכמו סתם מצוי דהוי צלמי
וקורין וי"ל דהכא פריך לר' יהודה דאית
ליה לקמן (סא.) שתי מחילוי' לאורייתא
ועוד אורי' דסתם חצר אין לה אלא
ג' מחילות ורביעיית פס ד' או צ'
משהוין ואיירי (ו) שנפרצו צ' רוחות
מאותן ג' מחילות ואף על גב דהשתא
כשנפרצה הוי מפולג ואמרין צפ"ק
(דף ב.) דצעי לכל הפחות כורת
הפתח היינו דוקא כשנפרצה לרה"ר
אז לנכפה אכלה אחת איירי כשנפרצה
למצוי או לתלך דהשתא דלא לר'
קמני שנפרצה לרה"ר:

מאי שנא מרוח אחת דאמר פי
תקרה בו. השתא לא קאמר
פתחא הוא דלפילוי נפחן צמילואו או
ציתר מעשר רוזה להמיר צבית
מעטע פי תקרה:

בשתי רוחות נמי נימא פי תקרה
יורד וסותם. כש"י מפש
דרצ ושמואל דפליגי צפי תקרה היינו
דווקא צאכסדרה צצקעה שאין לה
כלל מחילות אכל ציש לה אפי' מחיצה
אחת מודה שמואל דשגלש מחילות
אמרין פי תקרה יורד וסותם ואמי
שפיר אכל דנקט אכסדרה צצקעה
לפי שצצקעה דווקא פליגי שאין שם
מחיצה וגרס צמר הכי כי לית ליה
צד' אכל צג' אית ליה ולפי זה פירוש
כל הסוגיא ואין נראה דלפילו לרב
צשתי מחילות זו כנגד זו לא אמר
פי תקרה יורד וסותם דהוי מפולג
כדלמך צפרק קמא דסוכה (דף יט.)
לך נראה לרי"א דסתם אכסדרה יש
לה ג' מחילות כדלמך צלל יתפור (צ"ב)
דף סה.) העולם לאכסדרה הוא דומה
לדוח צפופית אינה מסוכצת ולית
ליה לשמואל פי תקרה יורד וסותם
אלא אם כן יש שם ארבע
מחילות ומייהו לרב אפי' פרון משתי
רוחות

מותרין לעתיד לבא ואם אסורין לעתיד לבא אסורין לאותו שבת: **גמ' במאי**
עסקינן אי לימא בעשר מאי שנא מרוח אחת דאמר פיתחא הוא משתי רוחות נמי
פיתחא הוא אלא ביתר מעשר א"ה אפילו מרוח אחת נמי אמר רב לעולם בעשר
ובגון
למנעט משתי רוחותיו: אי לימא בעשר. ומשום הכי מרוח אחת לא דלמרינן
כגון
דקא לה רבים הא בצדיי רה"ר אפי' דאית ליה גיפופי מ"מ דרסי לה רבים.

זה מטלטל עד עיקר מחיצה. כדמעיקרא דלמרינן הואיל והותרה
הותרה. וצכיל הביית קאמר שמואל דמי צשצבתו צחצר לפילו מחצר
לחצר נמי דהא שמואל הוא דלמרי' הלכה כרי"ש ואפי' עירצה כל אחת
לעצמה לא (א) גור משום מאני צדמתי ואפי' דהשתא הוו להו חצר

זה מטלטל עד עיקר מחיצה וזה מטלטל
עד עיקר מחיצה והא דרב (ב) לאו בפירוש
אתמר אלא מכללא אתמר דרב ושמואל הוו
יתבי בההוא חצר נפל גורא דביני ביני אמר
להו שמואל שקולו גלימא נגידו בה אהררניהו
רב לאפיה אמר להו שמואל אי קפיד (ג) אבא
שקולו (ד) הימניה וקטרו בה (ה) ולשמואל למה
לי הא הא אמר (ו) זה מטלטל עד עיקר מחיצה
וזה מטלטל עד עיקר מחיצה שמואל עביד
לצניעותא בעלמא ורב אי סבירא ליה דאסיר
לימא ליה (ז) אתריה דשמואל הוה אי הכי
מאי טעמא אהררניהו לאפיה דלא נמרו
כשמואל סבירא ליה (ח) (והדר ביה משמעתיה):

מתני' חצר שנפרצה לרשות הרבים המכניס
מתוכה לרה"ר או מרה"ר לתוכה חייב דברי
רבי אליעזר וחכמים אומרים מתוכה לרשות
הרבים או מרשות הרבים לתוכה פטור מפני
שהיא ככרמלית: **גמ'** ורבי אליעזר משום
דנפרצה לרשות הרבים הויה לה רשות
הרבים אין רבי אליעזר למעמיה דתניא (א) רבי
יהודה אומר משום רבי אליעזר רבים שבררו
דרך לעצמן מה שבררו בררו איני והאמר
(ב) רב גידל אמר רב והוא שאבדה להן דרך
באותו שדה וכי תימא הכא נמי כגון שאבדה
לה דרך באותה חצר והאמר רבי חנינא
עד מקום מחיצה מחלוקת אימא על מקום
המחיצה מחלוקת ואיבעית אימא בצדיי רשות
הרבים קמפילגי (ג) דרבי אליעזר סבר צדיי
רשות הרבים כרשות הרבים דמו ורבנן סברי
צדיי רשות הרבים לאו כרשות הרבים דמו
ולפילוג בצדיי רשות הרבים (ד) בעלמא אי
איפילוגו בצדיי רשות הרבים בעלמא הוה
אמרינן כי פליגי רבנן עליה דרבי אליעזר
הני מילי היכא דאיכא חיפופי אבל היכא
דליכא חיפופי אימא מודו ליה קא משמע
לן והא מתוכה קאמר אידי דאמור רבנן
מתוכה אמר איהו נמי מתוכה ורבנן אמר
רבי אליעזר צדיי רשות הרבים ומהדרו
ליה אינהו מתוכה הכי קאמרי ליה רבנן
לרבי אליעזר מי לא קא מודית לן היכא
דטילטל מתוכה לרשות הרבים ומרשות
הרבים לתוכה דפטור מפני שהיא כרמלית
צדיי נמי לא שנא ורבי אליעזר התם לא
קא דרסי לה רבים הכא קא דרסי לה
רבים: **מתני'** חצר שנפרצה (א) לרה"ר
משתי רוחותיה וכן בית שנפרץ משתי רוחותיו
וכן מבוי שנטלו קורותיו או לחייו מותרים
באותו שבת ואסורים לעתיד לבא דברי רבי
יהודה רבי יוסי אומר אם מותרין לאותו שבת

מותרין לעתיד לבא ואם אסורין לעתיד לבא אסורין לאותו שבת: **גמ' במאי**
עסקינן אי לימא בעשר מאי שנא מרוח אחת דאמר פיתחא הוא משתי רוחות נמי
פיתחא הוא אלא ביתר מעשר א"ה אפילו מרוח אחת נמי אמר רב לעולם בעשר
ובגון
למנעט משתי רוחותיו: אי לימא בעשר. ומשום הכי מרוח אחת לא דלמרינן
כגון
דקא לה רבים הא בצדיי רה"ר אפי' דאית ליה גיפופי מ"מ דרסי לה רבים.

זה מטלטל עד עיקר מחיצה. כדמעיקרא דלמרינן הואיל והותרה
הותרה. וצכיל הביית קאמר שמואל דמי צשצבתו צחצר לפילו מחצר
לחצר נמי דהא שמואל הוא דלמרי' הלכה כרי"ש ואפי' עירצה כל אחת
לעצמה לא (א) גור משום מאני צדמתי ואפי' דהשתא הוו להו חצר
אחת כשפכל לא אסרי להו צדמתי
דהא שרי לאפוקי מצדמתי לחצר
הואיל והותר למקפת צבת. שקולו
גלימא נגידו. קחו טלית ופרסו אותה
שם להיות מחיצה: אהררניהו רב
לאפיה. דקצבר אסור לטלטל הסדין
שצמחה: שקולו המיינייה וקטרו צה.
קחו צבננו וקטרו צו את הטלית
למחיצה: **מתני'** חצר שנפרצה
לרה"ר. צמלואה או יותר מעשר:
חייב דרה"ר הוא וצגמרא קא צעי
לה: טעור. אכל מותר לכתמלה לא
אפי' תוך ארבע אמות דלאו רה"ר
היא אלא כרמלית היא והוא הדין
נמי מתוכה לרה"ר: **גמ'** שצברו
דרך לעצמן. צצקה אחת: מה
צצברו צברו. ואינו ראוי לגודרה
אלמא קנו לה: אצדנה לן דרך
צאוסו צדה. שהיה להן דרך צו
ואינו ידוע אי צצפנו או צצרונו
וצברו להן אחת מן הרוחות: וכו'
סימא הכא נמי כשצדנה לן
דרך צאוסה חלה. שאין מקום
המחיצה ניכר וצני רה"ר מרחיצין
רה"ר לתוכה צצקמת ואמרו צעד כאן
היה רשות וכי אמר רה"ר רה"ר היא
צצותו מקום מחיצה קאמר שאלו
עוררין עליו: והאמר רבי חנינא עד
מקום מחילות מחלוקת. דמשמע כל
החצר כולה עד מקום המחיצה הוי
חכמים עושין אותה כרמלית אכל
צצמקום מחיצה מודו מכלל דרי"א משוי
ליה לכוה"ר (א) רה"ר: ואיבעית אימא.
לעולם צצמקומות מחילות ניכרות
ואפילו הכי משוי ליה ר"א למקום
מחיצה רה"ר דקא סבר צדיי רה"ר
כרה"ר דמו: הני מילי היכא דאיכא
חיפופי. סתם צדיי רה"ר איכא
חיפופי. נועלין יתדות ואצבנים גדולות
סמוך לכותל שלא ציקוהו קרונות
והוא אור צצניעה לכותל קרי צדי
רשות הרבים וצבהו הוא ארמנה
הוא דפליגי רבנן ואמרו לאו רשות
הרבים הוא ואסור לטלטל מתוכו
לרשות הרבים משום דליכא הפסק
ולא עיילי צצח רבים להדיא אכל
הכא אימנא מודו ליה: והא מסוכה.
לרשות היחיד קאמר ר"א חייב אלמנא
כולה חצר רה"ר משוי ליה: איירי
דאמרי רבנן מסוכה נוי. ואן פרכינן
לרבנן אמאי נקטי מתוכה הא רבי
אליעזר צצוכה מודה דכרמלית היא
דמקום מחיצה הוא דקא משוי רה"ר:
מתני' חצר שנפרצה. צצבת
לרשות הרבים: מותרין לאוסה
צצבת. הואיל והותר למקפתה:
שעטנא קורטו או לחייו (א) גרסינן
לעסיד צצח. לשבת הצאה: אם
מותרין נוי. צגמנא [לה]. מפרש דרבי
יוסי מחמיר והכי קאמר כשם שאסורין
לעמיד צצח כך אסורין היום:
גמ' צמאי עסקינן. דלצטרין ליה
פתחא הוא: משתי רוחותיו (א) נימא נמי פסחא הוא. דקא סלקא דעתיה משתי רוחות זו כנגד זו קאמר כגון מזרח ומערב:
כגון
דקא לה רבים הא בצדיי רה"ר אפי' דאית ליה גיפופי מ"מ דרסי לה רבים.

(א) [צצבתו. וט"ו].
(ב) [פמי' לעיל דף עמ. על
הגלין]. (ג) [צ'ל המיינייה].
(ד) גי רש"ל והכי עביד
שמואל כפי וכו'. (ה) [וחלין
נג.]. (ו) רש"ל ל"ג. (ז) צצ'ב
ק.]. (ח) [שס.]. (ט) צצבת. ו
מקומות צצח: (י) לעיל ח.
(יא) יושל' ורי"ף לא נצרו
לרה"ר. (ב) לעיל צה.
(ג) צצ'ב. (ד) [צ'ל לחיו
ועי' תוס' לעיל ח. ד"ה
קורותיו]. (ה) גי רש"ל.
(ו) עין לע"ב. (ז) עין
לע"ב.

הגהות הב"ח

(א) גמ' ולפולגו צצדי רה"ר
דעלמא וכו' דעלמא הוה
אמנא: (ב) רש"י ד"ה
והאמר וכו' לכוה"ר הדין
הדין הדין: (ג) ר"ה
משתי רוחותיו נמי נימא
פתחא: (ד) תוס' ד"ל לחיו
שנא וכו' ואיירי נמי
שפירטו:

גליון הש"ס

גמ' זה מטלטל עד עיקר
מחיצה. עי' לעיל דף עמ
ע"ב: תוס' ד"ה בשתי
רוחות וכו' בבבבקה שאין
פתחא: (א) עי' לעיל דף פו
ע"ב תוס' ד"ה גוזמרת:

מוסף רש"י

שקולו גלימא נגידו
בה. דמחיצה צלל נג לאו
אכל הוא ומחיצה כו מותר
לעשות מתוכה (סא.) אתריה
דשמואל הוי. ולאו חומת
ארבע לאורי' קמיה
צצמחיה (וחלין נג.) רבים
שברירו דרך לעצמן
דרך שדה אחר. מה
שברירו ברירו. אפי' שלא
טעלו רשות מעל שדה
(רש"י ב"ב ב.) שאבדה
להן דרך באותו שדה.
דמ"מ חומתא אית להו
גביה ויפה כח רבים מכה
יחיד. שהיחיד צצצדנה לו
דרך צצדנה מצדו נג כירור
מעלמו אלא אי צצבית דין לן
בגשותו של עגל השדה,
אכל רבים צצבית דין דמו
דמאן מיייהו מומין להאי
לני דינא (שם.) צצדי
רשות הרבים. מתוך
לצמתי. שנתמס להן מן
הצמתי אצמתי ומכילין
להרחיק חיוך העגלות,
ומאותן חיפופי ונפסתי קרי
צדי רה"ר (קורותיו לה.)
שנטלו קורותיו או לחייו
לחירו. שבת. מותרים
באותו שבת. דלמרינן
הואיל והותרה הותרה
(לעיל יז.)